

Aan
de gemeenteraad

Datum 16 september 2025
Zaaknummer 2025-0094125
Betreft Strategische verkenning aantrekken topsportevenementen
Dordrecht (beantwoording Motie 231107/M10 "Haal
Internationaal Topsportevenement binnen")

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marc Merx
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Sport
Auteur: Els Hoeijenbos-Versteeg
E-mail: em.hoeijenbos@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Claudia Bokel
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

In de gemeenteraadsvergadering d.d. 7 november 2023 is de Motie 231107/M10 "Haal Internationaal Topsportevenement binnen" aangenomen. Het college beantwoordt de motie door middel van een raadsinformatiebrief.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In de gemeenteraadsvergadering d.d. 7 november 2023 is de Motie 231107/M10 "Haal Internationaal Topsportevenement binnen" aangenomen. In het raadsvoorstel "Besteding Middelen" d.d. 4 februari 2025 informeerden we u over de start van een extern onderzoek naar aanleiding van deze motie, met als doel toe te werken naar een visie en afwegingskader voor topsportevenementen. Deze raadsinformatiebrief geeft een beantwoording op de motie en de geplande vervolgstappen.

Wat is de te delen informatie?

In de Motie M10 "Haal Internationaal Topsportevenement binnen" is de duidelijke wens uitgesproken om op een meer structurele basis grote internationale topsportevenementen naar Dordrecht te halen. De "Sportvisie 2030" onderschrijft deze wens door topsport als één van de strategische ambities te benoemen.

De Sportvisie legt de focus op topsportevenementen in de Sportboulevard en het grijpen van kansen voor andere topsportevenementen als zich die voordoen en financieel haalbaar zijn. De motie verbreedt de Sportvisie door het belang te benoemen van topsportevenementen die in de stad plaatsvinden en niet alleen in de Sportboulevard.

Onderzoeksbureaus Cigarbox en R2 Research hebben in november 2024 een "Strategische verkenning aantrekken topsportevenementen Dordrecht" uitgevoerd. Dit onderzoek bevestigt het potentieel van topsportevenementen voor Dordrecht.

Resultaten onderzoek topsportevenementen Rotterdam

Uit een groot onderzoek in Rotterdam naar topsportevenementen, bleek dat de maatschappelijke en economische effecten van topsportevenementen op de stad groot zijn:

- **Aantrekken breed publiek:** topsportevenementen trekken een divers publiek (leeftijd, geslacht, opleidingsniveau) en bereiken gemiddeld een breder publiek dan kunst- en cultuurevenementen. Om een gebalanceerde evenementenagenda te realiseren zijn topsportevenementen een noodzakelijke toevoeging.
- **Economische impact:** topsportevenementen trekken over het algemeen veel publiek van buiten de stad die bestedingen doen. Elke euro die Rotterdam investeert in een topsportevenement levert gemiddeld meer dan vijf euro op voor de Rotterdamse economie (o.a. hotels, horeca, winkels).
- **Inspireren om te sporten:** de helft van de bezoekers aan topsportevenementen beoefent de sport die ze bezoeken niet (meer). Hiervan wil 40% vaker gaan sporten, 35% wil de sport die ze bezocht hebben (weer) gaan beoefenen en 22% wil lid worden van een sportvereniging.
- **Lidmaatschap sportvereniging:** sommige topsportevenementen hebben bijgedragen aan een duidelijke toename van nieuwe leden bij sportverenigingen. Dit hangt sterk af van de opzet van het evenement.
- **Bijdrage aan imago en aantrekkingskracht van de stad:** de helft van de bezoekers komt nooit of zelden in Rotterdam, 22% hiervan komt naar aanleiding van het bezoek aan het topsportevenement graag terug naar de stad.

Bijdragen van topsportevenementen aan een stad

Topsportevenementen dragen ieder op hun eigen manier bij aan de stad. Meerdaagse evenementen met veel bezoekers dragen meer bij aan de lokale economie, terwijl evenementen met veel interactieve sportelementen en side-events gekoppeld aan de lokale sportverenigingen bijdragen aan sportparticipatie. Evenementen die plaatsvinden in de openbare ruimte versterken bijvoorbeeld de positieve ruimtelijke beleving (placemaking) en sociale cohesie. Door gericht bepaalde topsportevenementen naar Dordrecht te halen, heeft de gemeente invloed op het effect dat zij op de stad gaan hebben.

Dordtse impactdoelen

Het onderzoek heeft vier impactdoelen voor Dordrecht geïdentificeerd waar topsportevenementen aan bij kunnen dragen en die aansluiten bij de ambities van de gemeente Dordrecht:

1. Sportparticipatie

Dordrecht in top 10 meest sportieve steden van Nederland. Topsportevenementen inspireren om te gaan sporten en kunnen met de juiste randprogrammering en samenwerking met lokale sportverenigingen leiden tot een directe verhoging van sportparticipatie. Topsportevenementen met een heldere doelstelling, interactieve randactiviteiten, internationaal karakter met veel media-aandacht, een grote betrokkenheid van fans, die meerdaags zijn en aansluiten op het lokale sportaanbod dragen het meest bij aan het doel sportparticipatie.

2. Imago en aantrekkingskracht

Dordrecht in de schijnwerpers als 'stad met een verleden, maar ook met een toekomst'. Niet alleen voor bezoekers maar ook voor toekomstige inwoners die Dordrecht een aantrekkelijke, levendige stad vinden om te gaan wonen. Topsportevenementen die veel media-aandacht genereren, aansluiten op het DNA van de stad, in de buitenlucht plaatsvinden, onderdelen en/of randprogrammering hebben die verspreid zijn over de stad, terugkerend en/of meerdaags zijn, dragen het meest bij aan het doel imago en aantrekkingskracht. Daarbij zijn de locatie en de marketing van het evenement belangrijke factoren om aantrekkingskracht te vergroten.

3. Economische impact

Inzet van topsportevenementen om bij te dragen aan de lokale en regionale economie. Topsportevenementen kunnen een grote economische spin-off realiseren door bestedingen van deelnemers en toeschouwers. Topsportevenementen die het meest bijdragen aan deze doelstelling hebben hoge aantallen bezoekers van buiten Dordrecht, een internationaal karakter, zijn meerdaags, hebben veel deelnemers (en begeleiders), vinden in de buitenlucht plaats en hebben interactieve onderdelen en side-events.

4. Placemaking en sociale cohesie

Topsportevenementen als stimulans voor het sociaal domein. Topsportevenementen versterken de aantrekkingskracht van een locatie als woon- en bezoeksbestemming en geven deze een positieve

impuls, de levenskwaliteit in buurten en wijken wordt verbeterd en het gemeenschapsgevoel en sociale cohesie onder bewoners wordt bevorderd. In het onderzoek werden in dit kader Dordrecht West en het Maasterras genoemd. Topsportevenementen die het meest bijdragen aan deze doelstelling hebben onderdelen en side-events in wijken en buurten, zijn meerdaags, hebben interactieve elementen, voegen culturele elementen toe, zijn terugkerend, sluiten aan op het imago van de stad, zijn toegankelijk voor een breed publiek, betrekken de buurtbewoners vroegtijdig en sluiten aan op de beoogde doelgroep. Een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid zijn hierbij van belang.

Draagvlak onder Dordtenaren

Het draagvlakonderzoek dat onder Dordtenaren is uitgevoerd, geeft onder andere aan dat 70% van de respondenten het goed vinden dat er topsportevenementen in Dordrecht plaatsvinden en dat meer dan de helft er trots op is. Ook geven ze aan dat er op die momenten een leuke en bijzondere sfeer in de stad hangt. Bijna alle respondenten waren bekend met de Tour de France Femmes en hadden er interesse in. Ook heeft een hoog percentage het evenement daadwerkelijk bezocht. Men vond dat Dordrecht tijdens Tour de France Femmes een goede gastheer is geweest en ook hier werd de leuke en bijzondere sfeer benoemd. Ruim 70% was van mening dat het goed was dat dit evenement in Dordrecht plaats vond. De Tour de France Femmes is dus een goed voorbeeld van een grootschalig evenement dat veel Dordtenaren aanspreekt en waar groot draagvlak voor is. Uit het onderzoek kwamen daarnaast geen uitgesproken voorkeuren voor het type topsportevenementen naar voren. Een mix van klassieke en nieuwe sporten lijkt het meest geschikt.

Publieksonderzoek Tour de France Femmes

Uit het onderzoek dat onder het publiek van de Tour de France Femmes is uitgevoerd, is onder andere het volgende naar voren gekomen:

- Van de respondenten die bij de start aanwezig waren, kwam 66% uit Dordrecht;
- Van de respondenten die langs de route stonden kwam 40% uit Dordrecht;
- Het gehele evenement werd beoordeeld met een zeer hoog rapportcijfer 8,8;
- De sfeer tijdens het evenement werd het hoogst gewaardeerd met maar liefst een 9,1;
- Ook de locatie (8,9), gastvrijheid medewerkers (8,6), aankleding en inrichting (8,5) en bereikbaarheid (8,5) werden zeer goed beoordeeld;
- 10% van de respondenten die bij de start waren, waren nooit eerder in Dordrecht geweest;
- Van degenen die Dordrecht niet regelmatig bezoeken, zegt ca. 33% dat ze naar aanleiding van het evenement Dordrecht nog een keer willen bezoeken;
- 95% van de respondenten is het eens met de stelling dat het evenement bijdraagt aan het laten zien dat Dordrecht een stad is die mooi en interessant is om te bezoeken;
- 80% van de respondenten ziet dat het een stad is die gastvrij is, waar wordt samengewerkt (80%) en die sporttalent omarmt (75%).

Ervaringen Dordtse sportverenigingen

Een aantal Dordtse sportverenigingen dat ruime ervaring heeft met het (mede) organiseren van topsportevenementen is gevraagd naar hun ervaringen hiermee. Zij geven het volgende aan:

1. Het (mede) organiseren van een topsportevenement of side-event levert hun sportvereniging het volgende op:

- positieve energie en onderlinge verbinding tussen leden en ouders van leden die zich als vrijwilliger inzetten voor het evenement. Leden melden zich spontaan aan als vrijwilliger. Een vereniging heeft uit deze groep zelfs nieuwe vrijwilligers voor de vereniging zelf overgehouden;
- positieve energie en onderlinge verbinding tussen leden die als toeschouwer naar het evenement gaan (in eigen stad van dichtbij kunnen genieten van topsport). Jonge leden die van dichtbij hun sporthelden kunnen aanschouwen (dit werkt inspirerend);
- leden die geïnspireerd raken om op sportief vlak ook het beste uit zichzelf te willen halen;

- nieuwe leden, dit hangt wel af van de tak van sport (sommige sporten kunnen namelijk ook makkelijk ongeorganiseerd beoefend worden);
- financiën zoals kantine opbrengsten en opbrengsten vanuit ticketverkoop.

2. Mede vanwege bovenstaande positieve effecten willen ze in de toekomst zeker opnieuw of vaker een topsportevenement in hun tak van sport (mede) organiseren. Ook het onder de aandacht brengen van de betreffende sport bij een breed publiek is hier een argument voor. Sommige vrijwilligers staan er zelfs voor open om bij bepaalde topsportevenementen in een andere tak van sport een bijdrage te leveren.

3. Vrijwilligers zijn onmisbaar bij het organiseren van grote topsportevenementen, een goede en tijdige communicatie is hierbij van groot belang.

4. Maak gebruik van de kennis die bij de verenigingen aanwezig is.

Afwegingskader en randvoorwaarden

Een eerste afwegingskader van potentieel geschikte evenementen in Dordrecht, is in het rapport "Strategische verkenning aantrekken topsportevenementen Dordrecht" omschreven. Dit kader houdt rekening met benodigde en beschikbare locaties, haalbare impactdoelen, kosten, bezoekersaantallen en de aansluiting bij het DNA van Dordrecht (water, historie, vernieuwing). Op basis van dit kader kan een keuze gemaakt worden op welke topsportevenementen Dordrecht in wil zetten.

Het rapport geeft aan dat het aantrekken van de juiste topsportevenementen een lange adem vraagt en dat hierbij de volgende randvoorwaarden essentieel zijn:

- **Ambities**
Vaststellen van een beleidskader met heldere ambities ten aanzien van topsportevenementen is van belang bij het aantrekken van topsportevenementen. Het rapport heeft een uitgebreid afwegingskader opgeleverd, op basis waarvan het beleidskader opgesteld kan worden.
- **Flexibel budget**
Het aantrekken van topsportevenementen is soms een grillig proces, wat niet synchroon loopt met het gemeentelijk besluitvormingsproces. Het is aan te raden over meerdere jaren een flexibel in te zetten budget te reserveren dat over voldoende budget beschikt om jaarlijks een mooie mix aan topsportevenementen te realiseren: één groot, 2-3 middelgrote en meerdere kleinere.
- **Stimuleren sportparticipatie vraagt om extra inzet en budget**
Topsportevenementen maken toeschouwers enthousiast om te gaan sporten, maar voor de stap naar structureel sporten (zelfstandig of in verenigingsverband) is in bepaalde gevallen meer budget en personele capaciteit nodig. Topsportevenementen die sportparticipatie stimuleren hebben vaker een uitgebreid interactief randprogramma, interactieve onderdelen zijn publiek toegankelijk (bijvoorbeeld met activiteiten in de publieke ruimte), hebben programma's op scholen en sluiten aan bij lokale sportverenigingen.
- **Financiën**
Een flexibel budget (in combinatie met het stimuleren van sportparticipatie) in verhouding tot steden als Den Haag en Rotterdam (naar rato van het inwoneraantal) betekent voor Dordrecht naar inschatting voor een periode van vier jaar een budget van € 2.000.000,-.
- **Structurele steun vanuit het bedrijfsleven**
Het is van belang om aan te tonen wat de korte en lange termijn economische en maatschappelijke effecten zijn van topsportevenementen en wat de kosten en baten zijn voor bedrijven. Om draagvlak te creëren en om ondernemers tijd te geven, is het daarnaast ook van belang om lokale ondernemers van begin af aan mee te nemen in de plannen en organisatie van een topsportevenement.
- **Verspreiding over de stad**
Verspreiding van topsportevenementen en side-events over de stad is van belang om de balans tussen levendigheid en leefbaarheid goed te houden en draagvlak onder inwoners te behouden. Daarnaast draagt het bij aan doelstellingen met betrekking tot sportparticipatie, placemaking en sociale cohesie. Het organiseren van sportevenementen op iconische

plekken van onze stad zorgt voor promotie van verschillende gebieden die onze gemeente rijk is. Urban sport past bijvoorbeeld goed in een rauwe omgeving.

- **Lokale organisatiekracht**

Het organiseren van evenementen kan alleen met de hulp van vrijwilligers en lokale sportverenigingen/sportaanbieders. De uitvraag onder Dordtse sportverenigingen die ruime ervaring hebben met het (mede) organiseren van topsportevenementen toont aan dat deze verenigingen hier zeer positief over zijn en hier graag hun medewerking aan verlenen.

Verkenning oprichten Fonds Incidentele (inter)nationale Evenementen Dordrecht (FIED)

Om te kunnen voldoen aan de eerdergenoemde randvoorwaarden, wordt een verkenning gestart naar de oprichting van een Fonds voor Incidentele (inter)nationale Evenementen in Dordrecht (FIED). Deze verkenning richt zich op een publiek-private samenwerking, waarbij structurele betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven wordt nagestreefd.

Met het oog op synergie met het bredere gemeentelijke evenementenbeleid, vindt de verkenning plaats in samenhang met het aantrekken en organiseren van andere grootschalige evenementen (niet zijnde sportevenementen) in de stad. Daarbij worden de beoogde impactdoelen gekoppeld aan een analyse van de mogelijke maatschappelijke kosten en baten voor zowel de gemeente als het bedrijfsleven. Lokale verankering wordt hierbij beschouwd als een belangrijke succesfactor. De verkenning omvat ook een verdere uitwerking van de structuur, doelstellingen, financiële haalbaarheid, financiële inrichting, taken, verantwoordelijkheden en het afwegingskader van het fonds.

Momenteel vindt het aantrekken van topsportevenementen op ad-hoc basis plaats. Door het inrichten van een fonds met een bijbehorend afwegingskader ontstaat de mogelijkheid om proactief evenementen aan te trekken die passen bij het DNA van Dordrecht. Daarnaast zorgt een fonds met een structureel budget ervoor dat er snel ingespeeld kan worden op kansen, dat de benodigde organisatie op tijd kan worden ingericht en dat topsportevenementen beter benut kunnen worden met betrekking tot hun bijdrage aan de ambities van de gemeente Dordrecht.

Het streven is om (twee)jaarlijks als gaststad op te treden voor een internationaal topsportevenement. Er zijn al eerste gesprekken gevoerd met Dordtse bedrijven die hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn om over het oprichten van een fonds na te denken.

Risico's

Het structurele evenementenbudget van Team Sport is door de ombuigingen gereduceerd. Ook is er in de besluitvorming van het "Raadsvoorstel Besteding Middelen" d.d. 4 februari 2025 aangegeven dat er geen extra middelen uit de voor sport bestemde incidentele middelen voor de collegeperiode 2022 - 2026 gebruikt mogen worden voor topsportevenementen. Het risico is dat een verkenning wordt gedaan, waarbij het bedrijfsleven mogelijk erg enthousiast is, maar er vervolgens geen middelen vanuit de gemeente beschikbaar gesteld kunnen worden en het FIED niet voldoende financiën heeft. Hetzelfde risico geldt vice versa, dat het bedrijfsleven niet voldoende financiële middelen genereert.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Structuur, doelstellingen, financiële inrichting, taken, verantwoordelijkheden en het afwegingskader van het FIED worden verder uitgewerkt en ter besluitvorming in 2026 aan u voorgelegd.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De concrete financiering maakt deel uit van het afzonderlijk raadsvoorstel over de nadere uitwerking van het FIED. In dat voorstel worden de initiële en structurele gemeentelijke bijdragen, inclusief de dekking, concreet benoemd.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Motie 231107/M10 "Haal Internationaal Topsportevenement binnen"

Sportvisie 2030: "Niemand Buitenspel in Dordrecht"

Visienota Evenementenbeleid Dordrecht 2024-2030

Raadsvoorstel Besteding middelen '25 en '26 en voortgangsrapportage Sportvisie 2030

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

N. Mol
burgemeester